

težavami za svoje zakonite pravice.

Cesar Franc Jožef se je rodil dne 18. velikega srpana l. 1830.; oče mu je bil nadvojvoda Franc Karol, mati pa Sofija, hči bavarskega kralja Maksa. Imel je prav dobre učitelje, med njimi poznejšega kardinala Rauscherja, in se izuril in izvežbal v vseh vladarskih opravilih, zakaj čeprav ni bil cesarjev sin, vendar je bil zaradi družinskih razmer določen za prihodnjega vladarja.

Cesar Ferdinand, cesarja Franca I. († 1835) prvorojeni sin, je milo vladal Avstrijo do leta 1848. A to leto — pred petdeset leti torej — je po celi Avstriji zavihralo tako, da je cesar odložil žezlo, in tako je je dobil v roke (ker se je Franc Karol odpovedal svoji pravici do nasledstva) komaj 18letni Franc Jožef. Ta velevažni dogodek se je godil v Olomucu, kamor se je bila cesarska rodbina umaknila z Dunaja.

Odtlej pa do danes — koliko težav in brid-

kostij je pretrpel naš cesar! Hudo je bilo že ob začetku vlade, ko je bil na Laškem in na Ogerskem upor in se je v obeh deželah prelivala kri. Hudo je bilo in bridko za njegovo dobro srce, da se je deset let (1859) pozneje ponovila hujša, pa nesrečna vojska na Laškem. In še huje so ga zadele grozne izgube na severu l. 1866.

Jednako hudo mu denejo notranji boji posameznih narodov. Neizogibni so ti boji, zakaj vsak narod hrepeni po svobodi: toda v celoti so ti boji gotovo rane ne telesu naše države.

Bridkosti je užil naš cesar obilo zaradi nesreč v cesarski rodbini. Brata Maksimilijana so ustrelili v Meksiki, nesrečno smrt je storil cesarjev jedini sin Rudolf, in naposled je pred pragom petdesetletnice zapadla smrti še cesarju tako draga cesarica.

Naš cesar je med vladarji res vladar trpin; dolgo življenje mu je dolgo trpljenje. Pa prav tako očitno